

економіки, культурним впливом, відкритістю для бізнесу, турботою про населення та захистом прав.

У сучасному глобалізованому світі провідні держави світу дали належну оцінку перевагам від розвитку туристичної галузі. Туризм сприяє зростанню зайнятості, диверсифікації економіки, оскільки сфера туризму і курортів пов'язана з діяльністю більш як 50 галузей, підвищує інноваційність національного господарства. Туризм сприяє збереженню і розвитку культурного потенціалу, веде до гармонізації відносин між різними країнами і народами, збереженню екологічно безпечного довкілля.

Туризм відіграє важливу роль у створенні робочих місць, і, за прогнозами, впродовж наступних п'яти років у світі створюватиметься 2 500 нових робочих місць щодня.

Охоплюючи багато секторів економіки, майже неможливим стає визначення точної оцінки кількості працівників, зайнятих у сфері туризму.

Таким чином, позитивний вплив туризму та рекреації на вирішення соціально-економічних проблем населених пунктів полягає передусім у тому, що він розширює сферу зайнятості місцевого населення. При певному нагромадженні числа відпочиваючих з'являється потреба в задоволенні їх різноманітних запитів, а це, в свою чергу, стимулює розвиток сфери послуг: транспортних, зв'язку, торгівлі, служби побуту, відпочинково-розважальних та інших.

Література

1. Молнар О. С. Роль та місце туризму в забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону / О. С. Молнар, Ф. А. Важинський, І. С. Романович // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. – 2014. – Випуск 1 (42). – С. 252-256.

2. Стратегія розвитку туризму і курортів на 2016 – 2020 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>

УДК 37.014.541:330.34

Кладченко М. В.,
Київський національний торговельно-економічний університет

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Економічне зростання та соціальний розвиток суспільства напряму залежить від рівня знань, навичок та інноваційності трудових ресурсів, адже ера наукомісткого та інноваційного виробництва, зумовленого швидкісним науково-технічним прогресом, висунула нові вимоги до стандартів і якості

праці та критеріїв майбутніх працівників. Забезпечення потреб національних економік у кваліфікованих кадрах покладене на заклади вищої освіти.

Вперше ефективність вищої освіти визначив американський економіст, Нобелівський лауреат Гері Стенлі Беккер, встановивши, що основними інвестиціями у людський капітал є освіта, віддача від якої знаходиться на рівні 10-15%, що перевищує показники прибутковості для більшості фірм [1, с. 224]. Дану залежність, у подальшому, статистично підтвердив Роберт Барро, зазначивши, що, хоча, темп економічного зростання позитивно пов'язаний з кількістю років, проведених чоловіками у середній та вищій школах, але ефект від якості навчання більш важливий, ніж кількість років навчання [2].

Вища освіта є базисом соціально-економічного зростання, а фінансові ресурси, вкладені у вищу освіту, наразі, є інвестиціями у зростання та розвиток національних економік. Якість освітньої послуги, що надають заклади вищої освіти (ЗВО), яка є запорукою формування висококваліфікованих трудових ресурсів, у свою чергу, набуває першочергового впливу на темп та характер економічних зрушень у державі.

Для надання якісної освітньої послуги ЗВО повинні мати сучасну матеріально-технічну базу, розвинену інфраструктуру, залучати до роботи висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, впроваджувати нові експериментальні освітні програми та інноваційні моделі в підготовці майбутніх науковців та висококваліфікованих фахівців тощо, а все це можливо лише при стабільному фінансово-економічному становищі закладу освіти, адже всі вищезазначені критерії успішності ЗВО потребують значних фінансових ресурсів та ефективного управління ними.

Ефективність фінансування вищих навчальних закладів залежить від фінансової політики держави у сфері вищої освіти та обраної моделі фінансування ЗВО. Виходячи з масштабності, характеру цілей і задач, визначених фінансовою політикою, тривалості їх реалізації, виділяють фінансову стратегію та фінансову тактику – складові фінансової політики. На державному рівні фінансова стратегія полягає у визначенні, так званого, сценарію фінансування вищої освіти. Організація економічного співробітництва та розвитку запропонувала три можливих сценарії майбутнього розвитку фінансування вищої освіти, а саме: «фінансування на основі пропозиції», «трансформаційне фінансування» та «фінансування на основі попиту» [3, с. 315].

Незалежно від вибраного сценарію фінансування ЗВО завданням фінансової політики у сфері вищої освіти є забезпечення фінансової спроможності навчального закладу та його сталого розвитку. Для реалізації фінансової політики ЗВО використовують фінансовий механізм. Фінансовий механізм представляє собою сукупність елементів державного впливу на розвиток вищої освіти, що ґрунтується на фінансовому забезпеченні, фінансовому регулюванні, системі управління, що полягає у взаємодії фінансових індикаторів і фінансових інструментів [4].

Механізм фінансування вищого навчального закладу, в свою чергу, залежить від вибору моделі фінансування. На сьогодні існують такі основні

моделі фінансового забезпечення ЗВО: фінансування за видатками, коли бюджетні кошти надходять безпосередньо на рахунки ЗВО (підготовка фахівців за держзамовленням); договірне фінансування (на основі договорів між ЗВО та освітнім міністерством чи фінансовою установою); фінансування ВНЗ відповідно до результатів їх роботи (замовлення формується за результатами основних показників) [5]; фінансування, здійснюване через споживача освітніх послуг (гроші йдуть за споживачем освітньої послуги).

Кожна держава, визнаючи пріоритетність вищої освіти та її роль у забезпеченні національної економіки кваліфікованими трудовими ресурсами – найважливішого чинника, що визначає її конкурентоспроможність, потенціал для економічного зростання та забезпечує розвиток, визначає власну, адаптовану до потреб та можливостей країни, стратегію розвитку, головне завдання якої – економічне зростання.

Література

1. Потапова И. С. История экономических учений : учебное пособие, 3-е изд. стереотип. – М. : МГИУ, 2008. – 244 с.
2. Фертікова Т. М. Освіта як фактор економічного зростання в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2006/40-27-9.pdf>.
3. OECD (2009), Higher Education to 2030, Volume 2, Globalisation, OECD Publishing, Paris [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264075375-en>.
4. Тимошенко О. В. Особливості реалізації фінансового механізму системи вищої освіти України / О. В. Тимошенко // Економічний вісник НГУ. – 2009. – №1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Evngu/2009_1/Tymoshenko-O.pdf.
5. Шевченко Л. С. Фінансування вищої освіти: диверсифікація джерел / Л. С. Шевченко // Теорія і практика правознавства. – 2013. – Вип. 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2013_2_44.

УДК 368.1

Клапків Л. М.,
Київський національний торговельно-економічний університет

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Страховання на Україні має давню історію, яка сягає часів Австро-Угорщини [1]. Саме 25 січня 1801 року Канцелярія Королівства Галичини та Володимирії представила уряду Імперії проект, згідно якого було